

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a sudcov JUDr. Milana Lipovského a JUDr. Igora Burgera na neverejnom zasadnutí v Bratislave 16. apríla 2013 v trestnej veci obvineného **MUDr. J. L., CSc. a spol. pre trestný čin ublíženia na zdraví** podľa § 224 ods. 1 zák. č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len Tr. zák.), o dovolaní, ktoré podal obvinený MUDr. J. L., CSc., zastúpený obhajcom JUDr. E. L., advokátom v P., proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 28. septembra 2011, sp. zn. 3To 133/2010, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c/ Trestného poriadku dovolanie obvineného MUDr. J. L., CSc. **sa o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Prievidza z 21. júna 2010, sp. zn. 2T 243/2007, boli obvinení MUDr. J. L., CSc. a MUDr. L. H. uznaní za vinných z trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1 Tr. zák.,

MUDr. J. L., CSc. na tom skutkovom základe, že

dňa 25. októbra 2003 v čase medzi 17.00 hod. až 17.50 hod. počas hospitalizácie pacienta MUDr. K. C. v Nemocnici s poliklinikou v B. ako ošetrujúci lekár slúžiaci na jednotke intenzívnej starostlivosti interného oddelenia Nemocnice s poliklinikou B., nevyšetрил stav pacienta MUDr. K. C. pred jeho preložením na hemodialyzačné oddelenie a nevykonal zápis o stave pacienta pred prevezením, napriek tomu, že ako ošetrujúci lekár jednotky intenzívnej starostlivosti interného oddelenia bol prerušovane prítomný pri zavádzaní dialyzačného katétra lekármi oddelenia anestézie a intenzívnej medicíny a bolo mu známe, že išlo o problematické zavádzanie, pričom dôsledné sledovanie pacienta

po zavedení katétra mohlo viesť k odhaleniu vnútorného krvácania, následne nezamedzil preloženiu pacienta MUDr. K. C. na hemodialyzačné oddelenie, kde počas hemodialýzy došlo u MUDr. K. C. ku krvácaniu do pohrudničnej dutiny, rozvoju hemoragického šoku, k zástave dýchania a činnosti srdca a v čase o 19.18 hod. k smrti pacienta,

MUDr. L. H. na tom skutkovom základe, že

dňa 25. októbra 2003 asi o 18.00 hod. počas hospitalizácie MUDr. K. C. v Nemocnici s poliklinikou v B. zanedbala zdravotnú starostlivosť o pacienta tým, že napriek tomu, že zo zdravotnej dokumentácie pacienta MUDr. K. C. bolo zrejmé, že počas zavádzania dialyzačného katétra nastali pri jeho zavádzaní ťažkosti a pacient mal významný pokles krvného tlaku a klinické príznaky šoku – studený pot a bledosť, pri prijatí na hemodialyzačné stredisko ako slúžiaca lekárka na hemodialyzačnom stredisku rozhodla o začatí hemodialýzy a podaní heparínu, ktorý zamedzuje prirodzenému zrážaniu krvi, pričom s hemodialýzou mala počkať až do doby, kedy by sa vylúčilo krvácanie do pohrudničnej dutiny, nakoľko pacient mal príznaky šoku a ona mala počítať s možnými komplikáciami vzhľadom na ťažkosti pri zavádzaní katétra aj po vykonaní RTG pľúc a ďalšími možnými vyšetreniami ako poklopom, posluhom, vyšetrením krvného obrazu na počet bielych krviniek a opakovaným RTG pľúc, za ktoré zodpovedala, nevyvlúčila krvácanie, pričom pri liečení hyperkalémie mala použiť konzervatívny postup liečby podaním infúzie roztoku glukózy s inzulínom, alkalizovať vnútorné prostredie pacienta do času, kým sa nevyvlúči krvácanie, čo malo za následok, že u MUDr. K. C. došlo počas hemodialýzy ku krvácaniu do pohrudničnej dutiny, rozvoju hemoragického šoku, následne k zástave dýchania a činnosti srdca a v čase o 19.18 hod. k smrti pacienta.

Okresný súd im za to uložil podľa § 224 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 53 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák., každému rovnako, peňažný trest vo výmere 3 000 (tritisíc) €. Podľa § 54 ods. 3 Tr. zák. im bol, každému rovnako, ustanovený náhradný trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) mesiace pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. bola poškodená O. C., nar. X., bytom P. s nárokom na náhradu škody odkázaná na občiansko-súdne konanie.

Proti tomuto rozsudku podali odvolanie obaja obvinení. Krajský súd v Trenčíne uznesením z 28. septembra 2011, sp. zn. 3To 133/2010, podľa § 319 Tr. por. odvolania obvinených MUDr. J. L., CSc. a MUDr. L. H. zamietol.

Obvinený MUDr. J. L., CSc., prostredníctvom svojho obhajcu, podal proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 28. septembra 2011, sp. zn. 3To 133/2010, v spojení s rozhodnutím Okresného súdu Prievidza z 21. júna 2010, sp. zn. 2T 243/2007, dovolanie vo svoj prospech, z dôvodov uvedených v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c/, písm. g/ a písm. i/ Trestného poriadku, teda, že napadnutými rozhodnutiami a v konaniach, ktoré im predchádzali bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu, napadnuté súdne rozhodnutia sú založené na dôkazoch, ktoré neboli vykonané zákonom stanoveným spôsobom a sú založené na nesprávnom použití, resp. posúdení iného hmotnoprávneho ustanovenia, čím došlo k porušeniu zákona v ustanoveniach § 14, § 34 ods. 1, § 119 ods. 2, § 145 ods. 1 a § 321 Tr. por.

Namietal v ňom, že rozhodnutie súdu je založené na dôkazoch, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom. Rozhodnutiam súdov prvého a druhého stupňa obvinený vytýkal najmä neschopnosť objektívne posúdiť a vyhodnotiť dôkazy svedčiace o neoprávnenej manipulácii a zmenách v zdravotnej dokumentácii zosnulého. V tejto súvislosti poukázal na skutočnosť, že nie je možné zistiť z rozhodnutí súdov (prvostupňového či odvolacieho), ako sa vysporiadali s námietkami obhajoby v tejto časti a rovnako z rozhodnutí nie je zrejmé, či súdy vôbec hodnotili otázku zákonného zaobstarania dôkazu (zdravotnej dokumentácie a následne vypracovaného znaleckého posudku) ako aj možnosť nezákonného nakladania s týmto dokumentom (prípadne možnosti zásahu a neoprávnených zmien v zdravotnej dokumentácii zosnulého).

Obvinený taktiež namietal, že nie je možné s určitosťou zistiť koľko ľudí a ako dlho, malo k dispozícii po smrti MUDr. C. jeho zdravotnú dokumentáciu, resp. jej časti. Obvinený v tejto súvislosti vyslovil pochybnosti o úplnosti zdravotnej dokumentácie ako aj jej pôvodnosti, keďže zdravotná dokumentácia bola postupne odovzdávaná a nachádzala sa aj v rukách osôb, u ktorých nie je možné predpokladať nestrannosť a objektivitu vzhľadom na príbuzenský pomer, či procesné postavenie v trestnom konaní.

Podľa názoru obvineného došlo k viacnásobnému porušeniu zákona o zdravotnej starostlivosti (zák. č. 277/1994 Z.z. v znení účinnom do 31. decembra 2004), najmä § 16 ods. 5 a ods. 7 tohto zákona, pričom takto získaný dôkaz je pre ďalšie konanie absolútne neúčinný, a teda by mal byť vyradený zo zoznamu dôkazov vykonaných na hlavnom pojednávaní s tým, že svoju nezákonnosť, nepoužiteľnosť a nemožnosť procesnej konvalidácie tento dôkaz automaticky preniesol aj na znalecký posudok č. 4/2004, ktorý obsahovo vychádza z nezákonne zabezpečenej zdravotnej dokumentácie ako aj dodatok č. 1 k tomuto posudku, vrátane výsluchu znalca MUDr. J. F., PhD., ktorý tento posudok predniesol na hlavnom pojednávaní.

Obvinený ďalej namietal, že došlo k porušeniu základnej zásady trestného konania, a to zásady rovnosti strán, nakoľko poškodená ako i vyšetrovateľ mali k dispozícii zdravotnú dokumentáciu zosnulého. Poukázal na skutočnosť, že z tejto zásady vyplýva aj rovnocenné právo procesných strán na prístup k zabezpečeným, resp. vykonaným dôkazom. V tejto súvislosti obvinený uviedol, že zdravotná dokumentácia sa nachádzala po istý čas v dispozícii poškodenej a po jej odovzdaní vyšetrovateľovi, sa táto stala súčasťou vyšetrovacieho a následne aj súdneho spisu, avšak bez možnosti obvineného do nej nahliadnuť, a to ani prostredníctvom svojho obhajcu, čím došlo k porušeniu práva na rovnaké postavenie pred súdom a prístup k zabezpečeným dôkazom ako i k porušeniu práva na obhajobu obvineného.

Naplnenie dovolacieho dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. videl obvinený v tom, že rozhodnutia prvostupňového ako i odvolacieho súdu sú založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia (§ 16 ods. 5 a ods. 7 zák. č. 277/1994 Z.z. v znení účinnom do 31. decembra 2004 a § 9 zákona č. 382/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov).

Navrhol preto, aby Najvyšší súd:

1. podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil, že právoplatným uznesením Krajského súdu v Trenčíne z 28. septembra 2011, sp. zn. 3To 133/2010, bol porušený zákon v neprospech obvineného MUDr. J. L., CSc.,

2. podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu ako aj rozsudok Okresného súdu Prievidza, sp. zn. 2T 243/2007, z 21. júna 2010,
3. podľa § 388 ods. 1 Tr. por. prikázal prvostupňovému súdu, aby vec znova prerokoval a rozhodol.

Na záver obvinený uviedol, že nakoľko je u neho absolútne narušená dôvera v nestrannosť a objektívnosť konania pred Okresným súdom Prievidza, resp. Krajským súdom v Trenčíne navrhol, aby vec bola prikázaná na prerokovanie a rozhodnutie inému súdu toho istého druhu a stupňa. Alternatívne, pokiaľ by dovolací súd nevidel dôležité dôvody na takýto postup, navrhol, aby podľa § 388 ods. 2 prvá veta Tr. por. dovolací súd nariadil, aby vec súd rozhodol v inom zložení senátu, alebo aby ju rozhodol iný sudca.

K dovolaniu obvineného zaslala svoje vyjadrenie v zmysle § 376 Tr. por. prokurátorka Okresnej prokuratúry v Prievidzi (č.l. 688), v ktorom uviedla, že právo obvineného na obhajobu v predmetnej trestnej veci porušené nebolo. Obvinený bol v každom štádiu trestného konania poučený o svojich právach a bolo mu plne umožnené tieto práva uplatniť, tieto aj patrične využíval, navrhoval vykonanie dôkazov vo svoj prospech, čo bolo orgánmi činnými v trestnom konaní akceptované a v rozsahu nevyhnutnom pre rozhodnutie boli vykonané aj dôkazy svedčiace v prospech obvineného. Obvinený tiež využil možnosť zvoliť si obhajcu a tento ho aj v konaní zastupoval. Dôkazy, tvoriace podklad rozhodnutia súdu, boli vykonané zákonným spôsobom a rozhodnutie nie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. S argumentáciou okresného ako aj odvolacieho súdu použitou v odôvodnení rozhodnutí sa stotožnila. Navrhla preto dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť.

K dovolaniu obvineného zaslala svoje vyjadrenie tiež poškodená O. C.. Popísala priebeh liečby svojho manžela, od prvotných komplikácii počas jeho dovolenky až po osudný deň, kedy v nemocnici došlo k úmrtiu MUDr. C.. Okrem iného uviedla, že odmieta všetky obvinenia voči svojej osobe, že mala manipulovať so zdravotnou dokumentáciou svojho manžela. Zdravotná dokumentácia bola v deň úmrtia jej manžela v rukách MUDr. L. staršieho a MUDr. H. a bola spolu s telom nebohého doručená na pitvu do nemocnice v Martine, pričom pitva ukázala, že jej manžel zomrel na šok z masívneho krvácania po zákroku v bojnickej nemocnici. Uviedla, že ako laik si nedokáže predstaviť,

akým spôsobom by sa dalo so zdravotnou dokumentáciou manipulovať. V poznámke okrem iného uviedla, že strany v zdravotnej dokumentácii svojho manžela očíslovala preto, aby sa nič nestratilo.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.), na základe podaného dovolania zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 Tr. por.), bolo podané osobou oprávnenou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), za splnenia ustanovenia § 373 Tr. por., v zákonnej lehote a mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.), ale súčasne zistil aj to, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c/ Tr. por., lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Dovolanie umožňuje oprávneným osobám namietať zásadné porušenie procesnoprávných a hmotnoprávných ustanovení v rozhodnutiach súdov, a to z dôvodov, ktoré sú taxatívne upravené v ustanovení § 371 ods. 1 písm. a/ až písm. n/ Tr. por.

V zmysle § 374 ods. 1 Tr. por. dovolanie už pri jeho podaní musí byť odôvodnené tak, aby bolo zrejmé, v ktorej časti sa rozhodnutie napáda a aké chyby sa vytýkajú rozhodnutiu alebo konaniu, ktoré rozhodnutiu predchádzalo.

Obvinený vo svojom dovolaní namietal postup pri nakladaní so zdravotnou dokumentáciou zosnulého MUDr. C., pričom v tomto postupe videl porušenie zák. č. 277/1994 Z.z. o zdravotnej starostlivosti v znení účinnom do 31. decembra 2004 (najmä § 16 ods. 5 a ods. 7 tohto zákona), vyslovil názor, že išlo o nezákonne získaný dôkaz, ktorý svoju nezákonnosť preniesol aj na z neho prameniacci znalecký posudok vypracovaný v predmetnej veci.

Najvyšší súd považuje primárne v tejto súvislosti za potrebné poznamenať, že zdravotná dokumentácia zosnulého MUDr. C. sama o sebe nie je dôkazom, ale je v zmysle teórie trestného práva (keďže Trestný poriadok definíciu tohto pojmu neupravuje) prameňom dôkazu, resp. nositeľom dôkazu. Za dôkaz potom možno považovať až následné informácie získané zo zdravotnej dokumentácie.

Z obsahu predloženého spisu vyplýva, že prvotné vydanie zdravotnej dokumentácie bolo realizované v súlade so zákonom o zdravotnej starostlivosti, keďže táto bola vydaná na základe uznesenia o pribratí znalca z 27. novembra 2003 (č.l. 210-213) znalcovi MUDr. M. G.. Akým spôsobom s ňou následne nakladal tento znalec, je jeho zodpovednosťou. Vyšetrovateľ prijal dokumentáciu od poškodenej O. C. ako vec dôležitú pre trestné konanie v zmysle ustanovenia § 78 ods. 1 Trestného poriadku účinného do 31. decembra 2005, keďže v tom čase sa táto dokumentácia nenachádzala v zdravotníckom zariadení, ale v rukách poškodenej. V danom prípade bol teda postup vyšetrovateľa v súlade so zákonom, keďže dokumentácia bola potrebná pre účely trestného konania, a to konkrétne ako podklad pre spracovanie znaleckého posudku. Preto ani znalecký posudok netrpí vadou nezákonnosti, ktorá by sa bola naň preniesla z nezákonne získanej zdravotnej dokumentácie. Znalecký posudok bol vypracovaný v súlade so zákonom znaleckým ústavom ÚPJŠ v Košiciach, ktorý bol oprávnený na vypracovanie predmetného znaleckého posudku, keďže v čase jeho pribratia do trestného konania a vypracovania predmetného posudku bol účinný zákon č. 36/1967 Zb. o znalcoch a tlmočníkoch, podľa ktorého nebolo podmienkou pre výkon znaleckej činnosti mať uzatvorené poistenie zodpovednosti za škodu, ktorá by mohla vzniknúť v súvislosti s výkonom tejto činnosti. Rovnako tak doplnok č. 1 k tomuto znaleckému posudku z 5. januára 2007 (č.l. 239-249) bol vypracovaný v súlade so zák. č. 382/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov (konkrétne s § 9 tohto zákona), keďže ako vyplýva z vyjadrenia Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (č.l. 532) znalecký ústav ÚPJŠ v Košiciach, lekárska fakulta mal poistenie zodpovednosti za škodu uzatvorenú od 14. júla 2006 do 13. júla 2007.

K námietke obvineného, že orgány činné v trestnom konaní a súd nezistovali, či bola zdravotná dokumentácia kompletná, úplná a pôvodná, možno uviesť, že v predmetnom prípade nebolo potrebné disponovať celou dokumentáciou. Podstatná časť dokumentácie, týkajúca sa rozhodného obdobia, dôležitého pre trestné konanie k dispozícii bola. V konaní nebol produkovaný žiadny relevantný dôkaz preukazujúci manipuláciu so zdravotnou dokumentáciou. Dokazuje to aj fakt, že znalecké závery sú v podstate totožné, resp. držia sa v rovine výpovedí samotných obvinených (teda tých skutočností, ktoré ohľadne kritického času uviedli vo svojich výpovediach ohľadne priebehu deja) a neobsahuje žiadne iné informácie, ktoré by neboli spomenuli vo svojich výpovediach samotní obvinení, resp. svedkovia. Napokon aj obvinený mal teoreticky možnosť manipulovať so zdravotnou dokumentáciou, keďže táto bola v jeho dispozícii krátko po smrti MUDr. C.. Takúto

skutočnosť však tiež nepreukazuje žiadny dôkaz, preto správne bolo konštatovanie krajského súdu, že nezistil zásahy do zdravotnej dokumentácie zosnulého.

Neobstojí ani námietka obvineného, že nebola dodržaná zásada rovnosti zbraní a kontradiktórneho konania, keď do zdravotnej dokumentácie obvinený, ani jeho obhajca, nemali možnosť nahliadnuť, čím došlo k porušeniu práva na obhajobu. Kontradiktórnosť konania porušená nebola, keďže táto sa aj v zmysle rozhodovacej praxe Európskeho súdu pre ľudské práva sleduje z pohľadu celkového priebehu trestného konania. Zdravotná dokumentácia MUDr. C. bola súčasťou spisu a obvinený, ako aj jeho obhajca mohli kedykoľvek do nej nahliadnuť, a to minimálne počas celého konania pred súdom. Najvyšší súd nezistil zo spisu žiadnu skutočnosť, ktorá by svedčila o opaku. Možno teda konštatovať, že k zásadnému porušeniu práva na obhajobu obvineného v predmetnom trestnom konaní nedošlo.

K dovolaciemu dôvodu uvedenému v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. najvyšší súd poznamenáva, že tento dôvod dovolania je daný iba v prípadoch, keď rozhodnutie súdov spočíva na nesprávnom právnom posúdení skutku alebo na inom nesprávnom hmotnoprávnom posúdení. Nie je možné s poukazom na dovolací dôvod uvedený v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. domáhať sa preskúmania skutkových zistení, na ktorých je rozhodnutie založené.

Obvinený namietal skutočnosť, že rozhodnutia súdov nižšieho stupňa sú založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, a to konkrétne § 16 ods. 5 a ods. 7 z. č. 277/1994 Z.z. o zdravotnej starostlivosti v znení účinnom do 31. decembra 2004 a § 9 zákona č. 382/2004 Z.z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Najvyšší súd nezistil prítomnosť tohto dovolacieho dôvodu. Ako už bolo vyššie uvedené, vyšetrovateľ postupoval v súlade so zákonom, keď žiadal od poškodenej vydať vec dôležitú pre trestné konanie (zdravotnú dokumentáciu) a túto mohol žiadať od poškodenej, ktorá ju v tom čase mala v dispozícii, len na základe ustanovení Trestného poriadku a nie podľa zákona o zdravotnej starostlivosti, keďže sa zdravotná dokumentácia nenachádzala v zdravotníckom zariadení. Rovnako už najvyšší súd vyššie uviedol podmienky, za ktorých bol do trestného konania pribratý znalecký ústav ÚPJŠ v Košiciach, lekárska fakulta, na vypracovanie znaleckého posudku, pričom v danom prípade nedošlo k žiadnemu pochybeniu.

Na základe vyššie uvedených skutočností rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je sťažnosť prípustná.

V Bratislave 16. apríla 2013

JUDr. Jana S e r b o v á , v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová